

Eerste meetresultaten luchtfilters in Drenthe
Project van Vereniging Meten=Weten
Jelmer Buijs, Margriet Mantingh en Guido Nijland**Datum: 03-10-2023****Inleiding**

Vanaf eind juni 2023 heeft de Vereniging Meten=Weten zeven passieve luchtfilters opgesteld op vier locaties in Drenthe en drie op de Veluwe. De filters bestaan uit een roestvrijstalen behuizing waardoor de wind vrij kan waaien met achterlating van gewasbeschermingsmiddelen GBM in kunststof filtermateriaal.

Meetlocaties

In Drenthe zijn vier meetlocaties: in Diever op 60 meter van openbare basisschool (OBS) De Singelier, in Wilhelminaoord op 300 meter van de vestiging van School in Bos Buitencentrum Wilhelminaoord en 690 meter van een OBS in dat dorp. Als vergelijking dient een meetlocatie midden in het Nationaal Park Dwingelderveld dat in de verschillende windrichtingen 1690 tot 3811 meter is verwijderd van agrarische velden en Oudemolen in het Nationaal Park Drentsche Aa. Dit zijn beide Natura 2000-gebieden waar deze middelen niet toegepast worden.

Meetperiode

De periode waarin de metingen werden gedaan liep van 30/6/2022-2/6/2023. De laatste metingen moeten nog verwerkt worden. De onderstaande conclusies zijn gebaseerd op meer dan 90% van alle geplande monsternames.

Gemeten componenten

In twee verschillende typen filtermateriaal meten wij ruim 700 gewasbeschermingsmiddelen, waaronder glyfosaat en AMPA.

Resultaten

	aantal GBM	totaal gevonden in microgram per kg	waarvan glyfosaat en AMPA
Diever	47	561	27
Wilhelminaoord	38	345	20
Dwingelderveld	40	264	28
Drentsche Aa	28	137	15

- Stoffen met de hoogste concentratie zijn prosulfocarb, pendimethalin, fthalimide en cyprodinil.
- Dit zijn veel meer gewasbeschermingsmiddelen door het gebruik van filters en het meten in negen perioden van zes weken.
- Hierdoor is ook de variatie in middelen door het jaar zichtbaar.

Interpretatie voor mens en milieu

- Mens en milieu zijn op alle vier locaties in Drenthe door het hele jaar heen blootgesteld aan een groot aantal (van omstreeks 40) gewasbeschermingsmiddelen. Bijna alle aangetroffen middelen worden alleen in de landbouw gebruikt.
- De totale concentratie van gevonden gewasbeschermingsmiddelen nabij OBS De Singelier in Diever is ruim 2 maal hoger dan de concentratie midden in het Dwingelderveld

METEN = WETEN

- De belasting van mens en milieu met glyfosaat en AMPA is op alle locaties aanwezig.
- Op alle locaties zitten in de lucht cocktails van carcinogene, mutagene, neurotoxische en hormoonverstorende stoffen waarvoor geen enkele norm bestaat en waarvoor ook geen veilige grenswaarden bestaan, niet voor mensen en ook niet voor het milieu.

Aanbeveling

- De stoffen die in hoge concentraties zijn gevonden; glyfosaat, prosulfocarb, pendimethalin, fthalimide en cyprodinil moeten onmiddellijk verboden worden.
- Ook veel van de overige gevonden gewasbeschermingsmiddelen zouden verboden moeten worden. Zolang dat niet het geval is moeten ruime, meer dan 1.000 meter, spuitvrije zones rond gevoelige objecten worden aanhouden.